

Kritický přístup k informacím

Bc. Alena Kozubová

Obsah

1. Školní písemné práce žáků ISŠ
2. Informace jako základ školní práce
3. Možné zdroje informací a jejich využití
4. Co jsou to citace a v čem jsou důležité?
5. Jak uchovávat získané informace?
6. Závěr

Školní písemné práce žáků ISŠ

Významným úkolem studia na SŠ je naučit žáky pracovat s odbornými texty. Osvojit si odbornou terminologii, chápat souvislosti mezi základními pojmy, chápat podstatu důležitých teorií.

Významným nástrojem, jak si takové znalosti osvojit jsou samostatné dílčí písemné práce žáků na zadané téma.

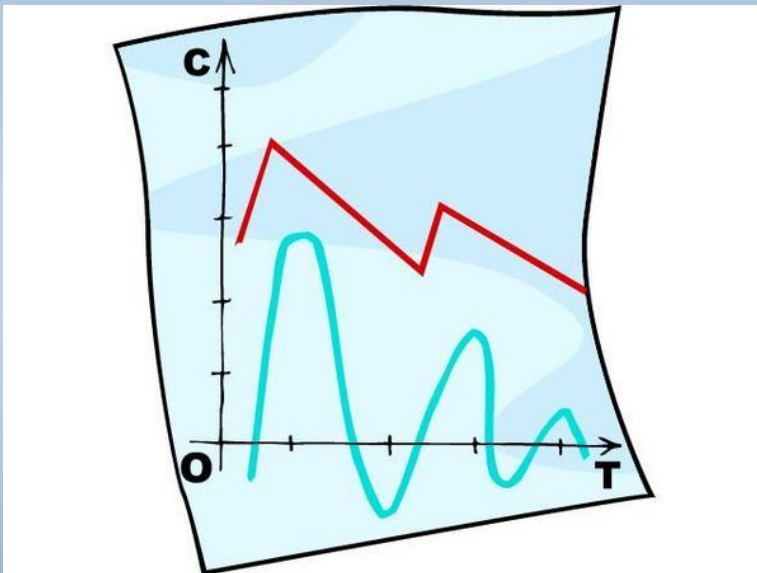

Informace a data

Data je výraz pro údaje, používané pro popis nějakého jevu nebo vlastnosti pozorovaného objektu. Data se získávají měřením nebo pozorováním.

Data jsou:

- vyjádření skutečností formálním způsobem tak, aby je bylo možno přenášet nebo zpracovat (např. počítačem)
- číselné nebo jiné symbolicky vyjádřené (reprezentované) údaje a hodnoty nějakých entit nebo událostí
- jakékoliv fyzicky (materiálně) zaznamenané znalosti (vědomosti), poznatky, zkušenosti nebo výsledky pozorování procesů, projevů, činností a prvků reálného světa (reality)
- surovina, z níž se tvoří informace

Informace jako základ školní písemné práce

Informace (z lat. *in-formatio*, utváření, ztvárnění) je velmi široký, mnohoznačný pojem a užívá se v různých významech.

V nejobecnějším slova smyslu je informace chápána jako údaj o reálném prostředí, o jeho stavu a procesech v něm probíhajících.

Užší významy informace lze zhruba roztrdit takto:

- ***V běžné řeči:***
 - informace jako vědění, které lze předávat, jako obsah zprávy či sdělení;
 - informace (plurál) - místo, kde se lze o něčem informovat.
- ***Ve vědě*** je informace nehmotná skutečnost, související s uspořádáním (negentropie).

DATA

**+ jejich shromáždění, organizování,
zpracovávání a uložení**

= INFORMACE

Kritický přístup k informacím

Kritický přístup k informacím
znamená:

- Porozumění informací
- Uchopení myšlenky a důsledné prozkoumání
- Porovnání myšlenky s jinými názory a s tím, co už o problému víme
- Zaujetí stanoviska a jeho obhájení

Možné zdroje informací a jejich využití

Pro potřeby studentů lze zdroje informací pro zpracování školní práce členit takto:

- Učebnice daného předmětu
- Encyklopedie písemné i elektronické
- Odborné publikace
- Odborný tisk
- Ostatní zdroje

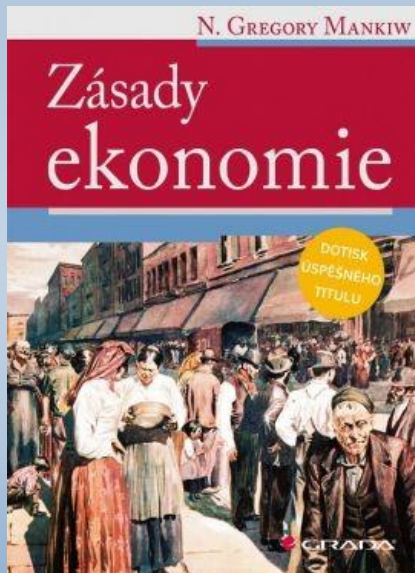

Možné zdroje informací a jejich využití

Učebnice

Shrnuje základní poznatky daného studijního oboru s dlouhodobou platností.

Objasňuje podstatu základních pojmů a teorií.

Encyklopedie

(řecky *ἐγκύκλιος*) je strukturované, zpravidla objemné dílo, které se pokouší zevrubně představit lidské poznání týkající se jednoho, více, anebo všech oborů.

Možné zdroje informací a jejich využití

Odborné publikace, odborný tisk

Shrnují výsledky
posledního výzkumu,
ovlivňují rozvoj oboru v
daném časovém
okamžiku.

Ostatní zdroje

Informace v tisku, na
internetu apod.

Co jsou to citace a v čem jsou důležité?

Citace v obecné češtině znamená uvedení kratší části jiného textu či výroku, obvykle doslovné.

Tedy autor odborného pojednání je povinen uvést zdroje myšlenek, které použil. Bud' se jedná o:

- Vlastní poznatky
- Poznátky převzaté od jiných autorů

Příklad: RENDTORFF, Rolf. *Hebrejská bible a dějiny : Úvod do starozákonní literatury*. Přeložil a slovníčkem a rejstříkem doplnil J. Hoblík. 3. vyd. Praha : Vyšehrad, 2003. 376 s. Přel. z Das Alte Testament - Ein Einführung. [ISBN 80-7021-634-4](https://www.isbn-international.org/view/title/80-7021-634-4).

Jak uchovávat informace?

Vyhledávání a zpracování informací je náročná a často dlouhotrvající práce.

Student se tím připravuje na budoucí povolání odpovídající jeho kvalifikaci.

Informace uchováváme:

V písemné podobě:

Vlastní knihy, časopisy,
Výstřižky, výpisky

V elektronické podobě:

Vytvoření složky „Škola“ s
dílčím členěním po
předmětech

Využití flash disku, jako
přenosného zdroje dat,
který máme kdykoli k
dispozici.

Informačně gramotný člověk by měl být schopen

- Určit, do jaké míry je informace potřebná
- Efektivně a účinně k ní získat přístup (eticky a legálně)
- Kriticky zhodnotit zdroj i informaci samotnou
- Začlenit informaci mezi stávající
- Efektivně informaci použít pro splnění určitého cíle
- Chápat ekonomické, právní a sociální otázky spojené s užitím informace

Myslet bez učení je prázdné, učit
se bez myšlení je zbytečné.

J. A. Komenský

Učení

Je cílevědomé či řízené získávání
vědomostí, dovedností a návyků.

Podmínky pro samostudium

- Vnější podmínky
 - Vytřetraná místnost bez rušivého hluku
 - Pohodlná židle, pohodlné oblečení
 - Přehledně uspořádané učební pomůcky
 - Ne právě plný žaludek
 - Pravidelný časový návyk
- Vnitřní podmínky
 - Motivace
 - Zaujetí
 - Možnost tvůrčí aplikace

Osvojování vědomostí má dvě fáze

- **Studium** = seznamování s látkou formou pozvolného čtení sloužícího k pochopení všech souvislostí a vztahů.
- **Učení** – střídání čtení s odříkáváním látky z paměti.

Studium

- Rychlé přečtení látky
- Další pomalé opakování po částech tak, aby byl zachycen obsah a smysl látky
- Postupně je možné čtení zrychlovat
- **Strukturace látky prostřednictvím podtrhávání**
- Pořizování logicky utříděných výpisků či schematického přehledu základních pojmů a vztahů

Učení

- Optimální podíl čtení a odříkávání je asi 1 : 3
- Použít rytmus
- Použít vedlejší asociace – mnemotechnické pomůcky
- Učení se spolužákem – hra na školu
- Využít logickou paměť – propojovat získané informace
- Aktivně klást otázky PROČ?

Dobré rady

- Fáze učení končí teprve když dosáhneme alespoň jedné dokonalé reprodukce celé látky bez nahlížení do knihy.
- Při osvojování většího množství látky je třeba postupovat plánovitě.
- V obou fázích je dobré pamatovat na přestávky vzhledem k zákonité únavě pozornosti.
- Rychlé zopakování celé látky před zkouškou je vydatným pomocníkem paměti.

Děkuji za pozornost a přeji hodně
úspěchů při studiu